

Daniela Krien

✱

Szerelem öt felvonásban

Paula, Judith, Brida, Malika, Jorinde

Öt nő, aki az élet teljéből merít.

Ismerik egymást, mert a sors gyengéden egymásba fonta életútjaikat. Gyerekként vagy fiatalként átélték a fal leomlását, és ahol korábban határok és korlátozások voltak, ott most szabadság. A szabadság azonban, be kell látniuk, csak a kényszer egy másik formája: a választás kényszeréé.

Bár mondhatnánk, hogy az egyes nők esetében a szerelem különböző formáiról olvasunk, de itt többről van szó: anyaságról, gyászról, házasságról, szexről, becsúgyról és árulásról, amit mind átítat a szenvedély, a bizonytalanság, a kiábrándultság, a mérgezés és a veszteség.

Öt nő, akit az élet meghajlít, de semmiképp sem tör meg.

Daniela Krien 1975-ben Neu-Kalißban született, kultúratudományt, illetve kommunikáció- és médiatudományt tanult. 2010 óta szabadúszó író. 2015-ben Nicolaus-Born-Debütpreis díjat kapott. Két lányával él Lipcsében.

Daniela Krien

✱

Szerelem öt felvonásban

— részlet —

Paula

A nap, amelyiken Paula elhatározza, hogy boldog lesz, egy márciusi vasárnap.

Esik az eső. Már éjjel rákezdett, és azóta nem hagyta abba. Amikor Paula fél kilenc körül felébred, még kopog a ferde hálószoabaablakon. Oldalra fordul, és az álláig húzza a takarót. Éjszaka egyszer sem ébredt fel. Az álma-ira sem emlékszik.

A szája száraz, egy kis nyomás a fejében pedig az előző estére emlékezteti. Wenzel főzött, az ételhez francia vörösbort bontott. Később egymás mellé ültek a kanapéra, és zenét hallgattak: Mahler *Dal a Földről* című művét, Beethoven utolsó zongoraszonátáját, Schubert dalait, Brahms és Mendelssohn alkotásait. A YouTube-on különféle interpretációkat kerestek, amelyeket egymással összehasonlítottak. Úgy örültek, mint a gyerekek, ha ugyanaz volt a véleményük.

Paula nála maradhatott volna, az éjszakát vele tölthette volna, de azt állította, hogy otthon felejtette a gyógyszerét. A hidrokortizon a kézításkájában lapult. Csak a fogkefe és az arctisztító hiányzott. Wenzel ezeket a holmikát nem tartotta volna fontosnak, és meggyőzte volna, hogy maradjon.

Hajnal kettő óra körül taxiba szállt. Wenzel a ház előtt állt, míg az autó befordult a sarkon.

Az ágy melletti vizespalack felé nyúl, iszik, aztán bekapcsolja a telefont, és elolvassa a férfi üzenetét: *Jó reggelt, Drágám! Az első gondolatom mindig Te vagy.* Minden reggel és minden este köszön. Már tíz hónapja, kivétel nélkül.

Leni is kedveli Wenzelt, és Wenzel is Lenit.

Az első találkozásukkor azzal nyűgözte le, hogy másodpercek alatt lerajzolta a lány arcát. A hasonlóság megdöbbenítő volt, Leni pedig többet akart, hogy elhencegessen vele az iskolában.

Paula az órára néz. Még kilenc óra, amíg Leni visszajön. Le fogja dobni a cuccait, egy hallót mormog, és visszavonul a szobájába, vagy egy hétvégi beszámolót, vagyis egy pont meg vessző nélküli előadást tart, belefoglalva a féltestvérei fényképeit és a rajongását Filippa főzőművészete iránt.

Mialatt Paula válaszol a reggeli üdvözlésre, Wenzel után vágyakozik.

A korai órákban vágyik a legjobban a férfira. Amikor a konyhában felteszi a kávé, egy egyértelmű üzenetet küld neki.

Mióta Wenzel van, Leni kevésbé hiányzik neki hétvége. Ugyan mit tehet? Leni már nem kisgyerek. Reggelente a tükör előtt gyakorolja, hogyan lehet különbözőképpen mosolyogni, lyukakat vág a nadrágjaiba,

olyan ingeket hord, amelyek mintha lazán lecsúsznának a válláról, szájfényt használ. Rejtélyes üzeneteket küld a 7b osztály chatjébe, a legtöbb hangulatjelekből és rövidítésekből áll. Olykor szüntelenül beszél, hogy aztán kis idő múlva agresszív hallgatásba burkolózzon. Egyedül birkózik meg az éjszakai rémálmokkal, és Paula már régóta nem látta a lányát meztelenül. Még akkor sem, amikor Leni egyik reggel megkérdezte, hogy tizenhárom évesen lehet-e csüngő melle. Hisz megnézte a melleit, és megállapította, hogy lehet, hogy már *olyan* alakúak. Azután pedig a jobb kezével egy nevenségen eltúlzott alakot rajzolt a levegőbe, miközben a bal kezét a törzse elé szorította. És még mielőtt Paula válaszolhatott volna, Leni azzal vádolta meg őt, hogy nemcsak a legrosszabb tulajdonságokat örökölte tőle: a szeplőket, a világos bőrt, a vörös haját, a csontos térdet, a rövidlátást, hanem azt is, hogy nehezen fogja fel a fizika és a kémia tantárgyakat.

– Az öröklődés véletlen, és nem döntés kérdése – jegyezte meg Paula, és meg akarta simogatni a lánya haját. De Leni nem hagyta magát, kiszaladt és bezárta az ajtót. Rövid idővel később visszajött, s Paula karjaiba vetette magát, mintha a távolság következő időszakára készülne.

Az eső ugyanúgy esik, mint korábban. Paula kinyomja a narancsokat, és tejet habosít a kávéhoz. Az asztalon egy csokor tulipán helyezkedik el.

Egy évvel korábban még az előtte álló hosszú nap pánikot keltett volna. Elkezdett volna takarítani vagy mosni vagy futni, vagy moziba ment volna, felhívta volna

Judithot, hogy kimenjen vele a lovához. Mindegy lett volna, hogy *mit* tesz, a fontos az lett volna, *hog*y tesz valamit. Különben jöttek volna a démonok, és hajtották volna maguk előtt.

Miután elvált Ludgertől, gyakran tűnődött azon, hogy mikor kezdődött a vég. Mikor csúsztak ki a dolgok az irányítása alól?

Johanna halála döntő törés volt. Azonban idővel a zátonyra futást más, korábbi eseményekre datálta vissza, és tovább, és egyre tovább, míg már nem létezett többé *tovább*.

Minden egy ünneppel kezdődött.

Paula és Judith véletlenül arra járt, amikor a déli külvárosban egy biobolt nyílt. A tónál voltak, csupaszon feküdtek a napon, egymást krémezték be, fagyaltot ettek, magukra vonzották a tekinteteket. Elégedettek voltak magukkal és a hatással, majd a vadaspark mellett az ártéri erdőn keresztül bicikliztek vissza a városba, ahol még mindig ragadós hőség uralkodott.

Már messziről látták a léggömböket, a virágokkal teli kannákat meg a sok embert az üzlet előtt. Kedvük támadt egy hűsítő italra, és ezért megálltak.

Ludger nem messze állt az ajtótól, amikor beléptek az üzletbe. Paula rögtön meglátta őt. Később Ludger azt mondta, hogy ő is észrevette a szeme sarkából, és a tekintete követte őt. Paula egy mohazöld, vállpánt nélküli

ruhát meg szalmakalapot viselt, amely alól kilógtak a vörös fürtjei.

Odakint égetett a nap, kipufogógázszag és hársvirág-illat terjengett az utakon, minden kis fuvallat befújta az üzletbe a fojtogatóan édeskés keveréket. Ludger egy vászoninget viselt. A haja szőke volt, szeme kék. Nem számitott hódító típusnak.

Rövid idővel később otthagyták az ünnepséget. Egymás mellett tolták a biciklijüket, és csevegtek.

Ludger folyton felé nézett, de nem állta a nő tekintetét. Amikor a pasi tovább beszélt, megállt.

Paulához hasonlóan az árnyékos utakat kereste.

A folyó partján könnyedén megérintette a nő karját. Az alkonypírban megcsókolta egy park padján.

Az első hetekben mindennap látták egymást.

A találkák a Clara park egyik tölgyfájánál kezdődtek. Paula mindig túl korán érkezett, így látta, ahogy Ludger a versenykerékpárjával befordul az útra, és már messziről integetett a férfinak. Minden viszontlátás kezdetén kicsit zavarban voltak, azonban az első csók után ez eltűnt.

A fától sétát tettek a parkokon meg az azzal határos városnegyeden keresztül. Paula kedvelte, ahogy a férfi a fejét oldalra hajtotta, és ahogy ragyogott, ha ránézett. Mély hangja és okos történetészése tetszett neki. Mozgáskényszere megfertőzte; tudása az ökológikus

építkezésről, az önálló életről, az állat- és növényvilágról mély benyomást tett rá.

Gyakran ment meglátogatni őt a könyvesboltban.

Néha először csak a fejét látta felbukkanni, amikor felé ment a mozgólépcsővel a szépirodalmi részleg felé. Olykor meglepte őt, míg el volt foglalva a szortírozással, vagy a megrendeléseket küldte el. Ilyenkor a férfi gyengéden megérintette a kezét vagy a karját, a nő pedig felé fordult, és titokban örült, hogy a kolléganői bizonyára észrevették, hogy mennyire jóképű. A közös éjszakákat a férfinál töltötték. Csak egyszer éjszakázott a nő lakásán, amelyet akkor Judithtal osztott meg. A pizza és vörösbor mellett hárman ültek együtt. Ludger minden beszélgetés tárgyánál a szakterületére kanyarodott – az ember által hátrahagyott ökológiai lábnyomra, és arra, hogy ennek annyira kicsinek kellene lennie, amennyire csak lehetséges. Folyton félbeszakította Judithot, hogy elmélyedjen egy témában, és hogy a pontatlan kijelentéseket javítsa.

Paula látta, hogy a barátnője lóbálja a lábát, meg a szája körüli feszült vonást és ismerte.

A következő nap Judith a szobájába ment. Egy rakás orvosi szakkönyvvel a kezében elmagyarázta Paulának, hogy a lakásban nyugalomra van szüksége a záróvizsgák közeledtével, és jobb lenne, ha Ludger nem jönne többé.

Éjszakánként szorosan egymás mellett feküdtek.

Mindig érintkezett a kezük vagy a lábuk. Paula simogatta a férfi hátát, miközben a szemben lévő templomtorony harangütéseit számolta, és ha még elég sok idő maradt reggelig, a kezét a férfi lábai közé helyezte. Nem aggódott azon, ahogy az éjszakáik teltek, és hogy Ludger mindenhez, amit csináltak, az *azt* szót tette hozzá: – Kedveled *azt*? Akarod *azt*? Azon sem csodálkozott, hogy a férfi megtorpan, amikor a nő a nyelvével először derítette fel testének megnevezhetetlen helyeit. Végül is engedte. Egészen csendesen feküdt ott, a karjai az arca előtt keresztbe rakva.

Aztán elvette a karjait.

Ludger mesélt a szülei haláláról. Amikor elmondta, ahogy egy forgalmi dugó végén egy tehergépkocsi szétlapította őket, a hangja érzéketlenné vált. Épp úton voltak hozzá. Néhány nappal azelőtt kapta meg az építészdiplomáját.

Paula megcsókolta a vállát meg a nyakát, és a férfi a mellkasára hajtotta a fejét.

Pár hónappal a megismerkedésük után Ludger arra kérte őt, hogy menjen be az irodájába. Izgatottnak hangzott, de nem akarta elárulni az okát. Amikor Paula a *Brinkmann & Krohnnál* felbukkant, a Brinkmann testvérek egyszerre fordultak meg a székükön, és vigyorogtak. Ludger

lehajtotta a fejét, megfogta Paula kezét, és magával húzta a tárgyalóba.

Az asztalon egy lakás terve hevert. Loftlakás volt, négy méter magas plafonnal és háromszáz négyzetméter lakóterülettel. Lélegzetvétel nélkül elmagyarázta neki, hogy mely helyeken kell a helyiséget strukturálnia a lépcsőfordulóknak, hogy hol vezet fel a lépcső a nyitott galériába, és hogy miért működik a lakás külön szobák nélkül is, sőt válaszfalak nélkül is. Sajat lelkesedésétől elragadtatva végül mellékesen bejelentette: – Itt fogunk lakni.

Paula semmit sem mondott. Néhány pillanatra szűkeége volt ahhoz, hogy felfogja.

Eszébe jutott, hogy a férfi milyen gyakran említette, hogy a lakásával szembeni templom elkedvetlenítette. Ludger nem akarta, hogy naponta emlékeztessék arra, hogy *a keresztény emberek*, ahogy ő nevezte őket, tiszteletük jeleként az istenüknek milyen lenyűgöző épületeket emeltek.

– Mit szólsz hozzá? – kérdezte. – *Örülsz?*

Másnap kerékpárral hajtottak a szemlére. A parkban található tölgyfánál találkoztak. Sapka, sál és kesztyű volt rajtuk, amikor abba a városnegyedbe bicikliztek, amelyikbe Paula ritkán tévedt, de Ludger gyors fellendülést jósolt a területnek. A loft fákkal szegélyezett, macskaköves úton helyezkedett el; a csatornára nézett és olyan nagy volt, mint egy vasúti csarnok. A közelben nem csak templomok nem voltak, hanem egyébként sem volt sok minden. Vakolatlanul állt a falazat előtte, odabent hideg

fogadta, és az első gondolata az volt, hogy amennyire gyorsan csak lehetséges, jöjjön el onnan.

Ludger a talajra tette a tervet. Léptekkel kimérte a csarnokot. Megvizsgálta a falazatot meg az ablakokat, és elkezdte leírni. Paula már látta a konyha helyét a faemelvényen, már érezte a padlódeszkákat a lába alatt, felment lépcsőn a hálószoza területére, és nézte az egész helyiséget, miközben a galéria karfájának támaszkodott.

Nehezére esett búcsút venni Judithtól.

Öt jó évig laktak együtt. Egyébként senki sem volt hozzá ennyire közel. Csecsemőkorukban az anyukáik majdnem ugyanolyan babakocsiban tolták őket egymás mellett. Ugyanabba a bölcsődébe, ugyanabba az óvodába, ugyanabba az iskolába jártak. Együtt konfirmáltak, ugyanabban a hónapban és ugyanabban az évben kezdtek el menstruálni, és mindketten tizenennyolc évesen hagyták el Naumburgot. Judith Lipscsébe ment orvostudományt hallgatni, Paula Regensburgba könyvkereskedelmet tanulni.

Költözéskor Judith közömbösen állt az út mellett. Csendben hallgatta a többiek lakásról szóló dicshimnuszát, és még mielőtt az utolsó dobozt kivették volna a költöztetőautóból, elbúcsúzott Paulától.

Együttélésük első hónapjaiban Ludger számára csak egyetlen téma létezett: egy felújítási projekt a város központjában. Egy tizenhetedik századi házról volt szó. A felújítás ellenére mindig nyirkosság és penész lepté el. Az először megbízott építészekről visszavonták a megbízást. Az új költségszámításuk többszörösen az eredetileg becslésszerűen kikalkulált felső határ felett volt, és Ludger megragadta ezt a lehetőséget. Olyan ajánlatot írt, amelynek senki sem tudott aláírni. Annyira kedvező volt, hogy bizalmatlanságot keltett, és a megoldás túl jól hangzott ahhoz, hogy igaz legyen.

A módszer feltalálója, Henning Großes Schmidt restaurátor a temperálást a hőelosztás elve szerint sok várban és múzeumban próbálta ki sikeresen. Ludger a tanítványa volt, többször részt vett Großes Schmidt szemináriumain.

A szokásos radiátorok helyett fűtőcsöveket fektettek a külső falakba a vakolat alá, és az egyenletes, minden szinten ható hő véget vetett a nyirkosság meg a penész problémájának. A helyiségek klímája javult, a levegő minősége nőtt, az energiafelhasználás, valamint a fenntartási költségek csekélyek lettek.

Még vacsora közben is terveket mutogatott, és elmagyarázta Paulának, hogy milyen messze vannak a csövek a vakolattól, milyen anyagból készültek, és már milyen épületekben alkalmazták sikeresen a módszert. A temperálás szó szinte tiszteletteljesnek hangzott a szájából, és egyetlen alkalommal sem idézett fel benne ugyanolyan lelkesedést a közelgő esküvő tervezése.

Az egyházi esküvőt Ludger elutasította, Paula pedig alkalmazkodott. Beleegyezéssel harmóniát teremteni helyesnek tűnt. Paula részéről jött a násznép többsége is. Ludger meghívta a Brinkmann testvéreket asszonyaikkal együtt, meg azt a csapatot, melynek a tagjai már a köl-tözésnél is jelen voltak. A rokonságából senki sem jött. Kapcsolatai munkatársakra, megbízókra és mesteremberekre korlátozódtak.

Paula vállalta az étel tervezését, éppúgy az italok kiválasztását, a meghívók készítését és a lakás dekorációját. Ludger csak a zenébe akart beleszólni.

Fél éjszakán keresztül ültek egymás mellett. Ludger átkutatta a dzsesszlemezeket a legjobb darabok után, miközben dohányzott, s olykor halkán dúdolt. Amikor Paula a második pohár bor után spontán táncolni kezdett, a férfi nézte. Rá jellemző módon zavarba jött, ezt Paula időközben jól kiismerte.

Lehorgasztott fejjel és felhúzott vállakkal, szájához közel helyezett sörösüveggel ült ott, és nézte. A tekintete követte őt.

Amikor Paula az ölébe esett, félretette a sört, átkarolta a derekát, és megcsókolta. Rögtön ezután eltolta magától, és felállt. A teste megfeszült, tekintete újra körbeszaladt, és lelkesen bejelentette, hogy ebben a lakásban is a temperálás a legjobb megoldás.

Senki sem olyan, amilyennek akarják.

Paula remélte, hogy az idő majd áthidalja a vágy és a valóság közötti szakadékot.

Még a hálóingében van, amikor reggeli után kimegy az erkélyre és lenéz a kertbe. Ebben a városban ez Paula ötödik lakása, és itt végre jól érzi magát.

Krókusok és hóvirágok nyílnak a közösen használt kertben, amelyet a szomszédos kertektől magas kőfalak választanak el. Paula és Leni alatt egy család lakik két kisebb gyermekkel, a magasszínt szinten pedig egy idősebb házaspár. Legtöbbször békésen léteznek egymás mellett. Csak a kert okoz alkalmanként vitákat. Az öregebb pár rend iránti óhaja összeütközik a középszinten lakó család céltalan és ritkán sikeres spontán ültetéseivel. Összességében mégis tisztelik egymást, és egyszer egy évben nyári ünnepséget tartanak.

Paula lassan az erkély egyik végéből a másikba megy, amely három szoba szélességben nyúlik el, és mindegyikből ki lehet jutni a balkonra. Az eső lassan alábbhagy, Wenzeltől pedig még nem érkezett válasz. Talán a műteremben van és dolgozik. Talán még nem olvasta el az üzenetet. Talán úton van Paulához. Abban, hogy jönni fog, nem kételkedik.

Kezével követi az erkély fakorlátját, tudatosítja a karja mozgását, a keze mozgását, aztán a lélegzetvételét és azt a tényt, hogy meg kell erőltetnie magát, hogy érezze a testét. A teste nem tud szabadulni a fájdalomtól, a melegségtől vagy az óriási bágyadságtól. Már régóta felhagyott azzal, hogy valaminek a látszólag magától értetődő voltát magától értetődőnek tekintse.

A Ludgerrel való házassága a homályos jövő felé irányította a tekintetét, Johanna halála a túlságosan könnyörtelen múltba. A jelenben hallja az ajtócsengőt, és a bejárati ajtóhoz fut.

Wenzelnél lopott virágok vannak. A Rosentalon át vezető útján találta, és később Paula lakásában apró vázákba osztják szét.

Világosodó haját rövidre borotválta. Wenzel az első pasi, aki nem próbálja átformálni. Az első, aki néha csak a nő örömeivel törődik. Az első, akit nem mutatott be a szüleinek.

Paula kézen fogja, és a hálósobába megy vele.

Amíg a férfi lassan vetkőzteti, megparancsolja neki, hogy feküdjön hasra, ujjhegyeivel erősen simogatja a tarkójától lefelé a combjáig, és széttolja a lábait. Ez Paulát rövid ideig emlékezteti arra, hogy mit tart magába zárva. Aztán pedig a pasijairól mesél neki. Elmeséli neki, hogy milyen messzire ment, milyen dolgokat engedett meg nekik csak azért, hogy egy másfajta fájdalmat érezzen. Olyan fájdalmat, amely uralkodik a gyász felett, ami szabadon eresztett démonként tombolt benne. Könnyek között meséli el neki, hogy mit szégyellt és mit élvezett annak ellenére, hogy szégyellte, és hogy ez az alávetettség pár órára elfeledtette vele a gyermeke halálát. Amikor pedig befejezi a beszédet, a férfi megcsókolja, és ajkával követi az ujjhegyeit.

Az esküvő reggelén robajra ébredtek. Egész éjjel nyitva volt az egyik ablak. Egy madár repült be. Páni félelemmel repkedett ide-oda a lámpák meg a bútorok között. Az ablaktáblának repült, és a padlóra zuhant, újra nekiiramodott, és ismét eltévesztette a kifelé vezető utat.

Paula kiugrott az ágyból. Minden ablakot kinyitott. Dübörgött a szíve. Minden egyes alkalommal, amikor a madár beütötte magát, Paula megrázkódott. Ludger segített neki. Együtt hessegették át az óriási helyiségen. Ám hiába. Nem talált ki. Még korán volt, rózsaszín fénnnyel hajnalodott. A madár a padlón pihent, és úgy döntöttek, hogy várnak.

Visszatérve az ágyba Ludger szorosán hozzábújt. Egyik karjával átölelte, és fejét belefúrta Paula hajába. Ujjhegyei a hasát simogatták. Amikor remegés futott át a nő testén, abbahagyta. Kisvártatva újra elaludt.

Paula hallotta a madár szárnycsapását és a rövid, átható rikoltásait, míg Ludger ujjai szétvetett lábai között mozogtak. Óvatosan kihámozta magát a férfi öleléséből. Hasra feküdt, és a párnába nyomta az arcát.

Később az ébresztőóra csengésére riadtak fel. A nő rögtön felállt, és átkutatta a szobát. A madár eltűnt.

A nászútról, amelyet a Vogézekben kirándulva töltöttek, Paula kellemesen kimerülten tért vissza. A Sainte Odile-től Col du Kreuzwegen keresztül Kaysersbergbe, aztán délre, a természetvédelmi területre mentek, az állandóan

változó időjárásban és – Paula becslése szerint – életveszélyes körülmények között mentek fel a hegyre, meg le a hegyről. Néha órákon át szótlanul haladtak egymás mögött, mert az ösvények szűkek voltak, és túl sok erőt vett igénybe a beszéd. Majd újra egymás mellett mentek, és elképzelték a jövőt.

Más emberekkel hosszú útszakaszokon keresztül nem találkoztak. Napmeleg sziklákon, várromokban és régi háborús erődítményekben piknikeztek.

Mihelyt leereszkedtek, Ludger kipakolta a térképeket. Több volt neki, különböző méretarányúak, és mindig megmutatta Paulának, hogy pontosan hol tartózkodtak. Míg kenyeret, sajtot meg almát ettek, elmagyarázta neki, hogy mely útvonalakon fognak haladni a következő órákban. A legkisebb ösvény rajzát is tartalmazó turistatérképek pontosságára iránti lelkesedése nem ismert határt.

A Fermes Auberge fogadóban, ahol rendszerint éjszakáztak, többágyas szobákat osztottak meg más turistákkal. A tíznapos utazásnak csupán az első és utolsó éjszakáján szálltak meg saját fürdőszobával és kényelmes, kétszemélyes ágygal rendelkező szállodában, és csak ezen a két éjszakán feküdtek le egymással. Ludgernek az volt a szokása, hogy utána összegömbölyödött, és a fejét Paula mellébe temette. Így aludt el a legjobban. Ha Paula óvatosan elfordult, mert ebben a helyzetben nem tudott aludni, a férje követte. Még mély alvásban is felzárkózott, mihelyt a testük elveszítette a kontaktust. Paula akkor felkelt, átment az ágy másik oldalára, csak azért, hogy

oda újra lefeküdjön. Mindazonáltal kedvelte a szerelemnek ezt a fizikai megerősítését.

Az utat követő első munkanapon Paulát az új nevével üdvözölték a kollégák: Paula Krohniként. Amikor pedig Marion, akivel a szépirodalmi részlegen dolgozott, annak a napnak a végén odakiáltott neki, hogy: – Paula, itt van a férjed! – felegyenesedett, és mosolygott.

Ez azoknak a pillanatoknak az egyike volt, melyet utólag sem fosztana meg az értékétől.

Farmerben és vászoningben állt Ludger az újonnan megjelent művek asztala előtt, és felé integetett. Hogy ez miért tette büszkévé, nem tudta megmondani.

A hormonok köde oszladozni kezdett.

Paula sok este maradt egyedül a loftban. Ha a csatornára néző ablakokat kinyitotta, a koszos víz poshadt szaga áradt be. Ha becsukta az ablakokat, szörnyű csend lett. A saját hangja visszhangzott az óriási helyiségben. Nem voltak különválasztott szobák, csak egy kocka közepén, amelyben a fürdőszoba helyezkedett el.

Minden este várta, hogy Ludger hazatérjen. A temperálási megbízás bármely más projektnél több időt igényelt, és gyakran későn jött. A várakozás óráiban főzött vagy olvasott, telefonált vagy az ablaknál állt anélkül,

hogy bármikor megfeledkezett volna arról, hogy minden tevékenység csak átmenet. A feszültség csak akkor ért véget, amikor meghallotta, hogy a kulcs a zárban van. Paula pedig azon tűnődött, hogy tényleg csak a lakás vagy a benne lévő üresség miatt érezte-e így magát.

Mindig madarak tévedtek a loftba. Nem mindegyik találta meg a kifelé vezető utat. Egyik nap egy törött szárnyú galamb ült a padlón az ebédlőasztal mellett. Egy másik alkalommal egy halott veréb hevert az ablak alatt, amelyen keresztül bejött.

Attól kezdve az ablakok zárva maradtak.

Minden vasárnap a Café Telegraphban reggeliztek.

Újságokat olvastak: Ludger a *Frankfurter Allgemeine Zeitungot* és a *Neue Zürcher Zeitungot*, Paula pedig a *Spiegel*t és a *Zeit*ot.

A Saale és a Mulde folyók mentén fekvő bicikliutakon tekertek végig, kiállításokat néztek meg, moziba mentek, és a film kiválasztásán veszekedtek. Ludger előnyben részesítette a dokumentumfilmeket, Paula a művészekről szóló önéletrajzi filmeket szerette. Ludger kifogásolta, hogy Paula a valóságban Georg Trakl életének egyetlen napját sem bírta volna ki, Camille Claudel életéből pedig egy hetet sem. Paula a szemére vetette, hogy mindent túlságosan komolyan vesz, hogy humor nélkül, könnyedség nélkül él. Ludger pedig rákontrázott, hogy pont ez a könnyedség, ez a gondtalanság teszi tönkre a világot.

Olyan dolgokon vitáztak, amelyekről nem hitték volna, hogy az ember veszekedhet miattuk. Ludger kérekpározás közben gyorsabban hajtott Paulánál. Nem nézett hátra. A biciklijével átrobogott a közlekedési jelzőlámpákon, amelyek pirosra váltottak, és a másik oldalon ment tovább, míg Paula a következő zöldre várt. Ludger az útvonalat is meghatározta. A város bármely pontjától bármely célig ismerte a legjobb útvonalat. Paula tiltakozása legkésőbb a térképre való pillantáskor tört meg, amelyet a férfi állandóan magával hordott.

Paula néha szántsándékkal lemaradt, és a saját útján haladt. Tudta, hogy mennyire bosszantja ezzel a férjét, és tudta, hogy a kibékülés olykor az ágyban történik majd meg.

Ha Ludger dühös volt, nem fogta vissza a testi erejét. A szex szabadabb volt, mint egyébként. Azok az éjszakák pedig reményt keltettek Paulában. Más éjszakákon ébren feküdt, az ölelésétől elfordult, és nem tudta, hogy mit kezdjen a vágyával.

A loftból kiköltözni volt az első döntés, amelyet Paula keresztülvitt.

Nem volt észszerű. A bérleti díjak emelkedtek, és Ludger válságba került.

A siker ellenére nem kapott további temperálási megbízásokat. A célja annyira közelinek tűnt. A *Brinkmann & Krohn* hamarosan már arról lehetett volna híres, hogy

a legjobb építésziroda az ökológikus építkezés területén. Más jövedelmező megbízásokat elutasított, és a Brinkmann testvérekkel veszekedett.

Ebben az időszakban Paula hasában a gyermek körülbelül nyolc centiméteres volt. A hüvelykujját a szájába tudta dugni, a köldökzsinórt az ujjai között tudta tartani, és élénken mozgott.

Az ultrahangfelvétel köztük helyezkedett el az asztalon. Paula sírt. Beszélt és könnyöngött. – Falak és szobák! – ismételte Ludger, és közben rázta a fejét. Az ágy elég nagy hármójuknak, a loft pedig ideális egy kisgyerek számára. Mindenfajta játék lehetséges. Biciklizés, trambulinugrás, hintázás – mit akar ennél többet? Ekkor Paula felállt az asztaltól, letörölte a könnyeit az arcáról, fogta az ultrahangfelvételt, és bedugta a táskájába.

A következő hónapokban a Gazelle kerékpárjával keresztül-kasul bejárta a várost. Ingatlanügynökökkel és bérbeadó magánszemélyekkel telefonált, pár lakást megnézett, és összeállított egy szűkített listát, amit este Ludger elé tett.

Aztán kiderült, hogy a lakások olyan városrészekben találhatóak, amelyek Ludger számára szóba sem jöhetnek, fák nélküli és emiatt elfogadhatatlan utcákban, felújításra váró állapotban, amivel nem tudott együtt élni, olyan szomszédokkal, akik már hallomásból sem voltak szimpatikusak. Elutasította, hogy ügyvédek, adószakértők vagy ingatlanalkuszok tőszomszédságában éljen. Gyűlölte a terepjáróikat, amelyekből fentről néztek le a többiekre, és az elsőbbségadási szabályokat hatályon

kívül helyezték, a második sorban parkoltak. Irtózott a státuszszimbólumoktól, a fakivágási indítványoktól az új parkolóhelyek javára, a helyes élet hiányos ismeretétől.

Amikor egyik nap egy félig felújított négyszobás lakás erkélyén álltak, és egy déli fekvésű ligeterdőre néztek, Ludger pedig végül beleegyezett a költözésbe, Paula nem érzett örömet. A medvehagyma rothadt-nyirkos szaga émelygést okozott neki. Az erkély könyöklőjére támaszkodott, és becsukta a szemét.

A lakás egy hátsó épületben helyezkedett el. Nem hallatszott az autók zaja, a villamosok csörömpölése, csak a fák zöld koronáit lehetett látni és a madarak hangjait hallani. A belvárosig tíz perc volt biciklivel, és ugyanolyan gyorsan el lehetett érni mindkét munkahelyet. A lépcsőház tele volt kerékpárokkal, és nem számított, hogy melyik ablakból nézett ki az ember, egyetlen autót sem lehetett látni. Tökéletes volt.

Az átköltözés napján Paula csak szemlélődni tudott és a segédek utasítgatni. Négy hét múlva volt esedékes a szülés időpontja. Mindkét lába fáj, a cipő pedig nyomta megdagadt lábfejét. Égett a gyomra, és kimondhatatlanul fáradt volt. A legszívesebben visszavonult volna, mint egy csiga a háza védelmébe.

Mégis annak a napnak a végén a dobozok, bőröndök meg bútorrészek rendetlensége közepén csak az ágy állt a helyén. Amikor pedig végre lefeküdt, Paula azokra az éjszakákra gondolt, amelyeket álmatlanul töltött benne, és a névtelen gyermekre a hasában.

A baba két héttel az időpont előtt érkezett, és ebben az ágyban landolt. Az otthonszülés Ludger ötlete volt. Judith előtt, aki Hannoverben orvosgyakornokként dolgozott, elhallgatta a tervet. Paula ismerte a barátnője véleményét. – Középkori – mondta volna –, teljesen ostoba.

A saját félelmeit bizonyosan eloszlatná, hogy néhány percen belül egy orvos kéznél lenne, ha szükséges. A munkatársak is megerősítették a döntésében, hogy otthon szüljön. A többszörösen ellenálló kórokozókról szóló történetek közzájón forogtak. A kórház nem számított biztonságosabb helynek, mint a saját ágya.

Most az ágy előtt térdelt, és felfelé nézett. Egy csupasz égő lógott egy kábelben. Még lámpákat kell csatlakoztatni meg polcokat odavinni. A telefonhívása óta húsz perc telt el. – Fogj egy taxit! – mondta reménytelenül. Azonban ahogy várható volt, Ludger kerékpárral jött haza. Hallotta a kulcsát a zárban, a lépéseit a folyosón, a ledobott táskája zaját, aztán – már semmit sem. Egy összehúzóda magával ragadta, érzékelése a hátára és a hasára szűkült.

A következő kilenc órában a férfi gyakran kiment, és újra visszajött. Mellé térdelt, mellé feküdt, fogta a kezét, és letörölte a homlokáról az izzadságot.

– Hajgumit! – kiáltotta Paula. – Zenét kikapcsolni! – parancsolta meg. – Az ablakot bezárni! – és amikor a baba végre megengedte, hogy nyomjon, már rég nem volt ereje több szóra.

De amilyen gyorsan elhalványultak a részletek, olyan gyorsan feledésbe merültek a fájások. A baba a csecsemőt Paula hasára fektette, és amikor meglátta, hogy kislány,

mosolyogva visszasüppedt a párnára. Ludger vágta el a köldökzsinórt, és kis idővel később Leni Antonia Krohn Paula melléből szopott.

Ludger három hétig otthon maradt.

Ebben a három hétben Ludger, Paula és Leni jelentette a világot. Még szoptatás közben is mellettük feküdt. A szükséges utakat olyan gyorsan elintézte, amilyen gyorsan csak tudta. Olyanok voltak, mint egy erőtér, amely elvesztette az erejét, ha a zárt kört egyikük elhagyta.

– Ritkán gondozok ilyen családot, ahol minden ennyire olajozottan megy – jegyezte meg a bába a búcsúlatogatásánál.

Az utolsó közös napjukon reggeli szürkületkor keltek fel. Paula szívesen maradt volna fekvé. Az éjjel minden második órában szoptatta Lenit. A kimerültség annyira nagy volt, hogy már a vécé felé vezető út is túl soknak tűnt.

A park elnéptelenedett. Hajnali köd ereszkedett a mezőkre. Ősziesen hűvös volt. Amikor elérték a tölgyfát, amelynél kezdetben állandóan találkoztak, Ludger lerakta a hátizsákot, a csákányt meg az ásót kipakolta, és egy gödör ásásába kezdett. Amikor a csákány gyökeret ért, visszarántotta a szerszámot, és majdnem eltalálta a fejét. Egy másik helyet keresett.

Leni sírni kezdett. Vastagon bebugyolálva feküdt a kocsiban. Karjaival kapálózott, és bömbölése megtörte a csendet. Paula ide-oda hintáztatta a kocsit. Egy

kerékpáros száguldott el mellettük. Hamarosan meg fog-
nak telni az utak biciklisekkel, kocogókkal és kutyatulaj-
donosokkal. Lassan Ludgertől néhány méternyire távo-
lodott. Úgy tett, mintha nem tartoznának össze, mintha
ő is csak egy járókelő lenne.

Körülbelül tíz perc múlva Ludger egy jó harminc cen-
timéter mély lyukat ásott. Újra a hátizsákhhoz nyúlt. Egy
műanyag zacskóból elővette a felolvadt méhlepényt, egy
ideig a kezében tartotta, és végül a lyukba helyezte. Az-
tán egyik karját Paula felé nyújtotta.

Keze nedves volt, és Paula édeskés ízt érzett a szájá-
ban.

Amikor a lyukat betemették, Leni még mindig ordí-
tott. Paula megfordult, és fürgén tolt a kocsit a mezőn
át az útig. Csupán egyszer nézett vissza. Egy nagy kutya
célratörően futott a helyhez, ahol a friss föld a fű zöldjé-
ből kiemelkedett.

Azonban még mielőtt a placenta sírját elérte, Paula el-
fordult.

Gyerekekkel minden más lett.

Életritmusa a csecsemő ivási és alvási szükségleteit kö-
vette. Sajat teste idegen lett. A melle Lenié volt, a vég-
tagjai elnehezültek, a haja fakó lett, és a hasa csak lassan
nyerte vissza a régi alakját.

Ha Ludger hazajött, szeme csak a lányán csüngött. Ha
Paula a karjába vette, Ludger érte nyúlt, és kérdés nélkül

elvette tőle. – Apu az építkezés helyszínén volt – mondta aztán, vagy: – Apu új megbízást kapott. Azután pedig elmagyarázta Leninek, hogy az alacsony energiaigényű házak miért hajlamosak a penészedésre, hogy milyen előnyt adnak a vályog építőlemezek, hogy hogyan akarta a megbízót meggyőzni a temperálásról, és milyen fűvek meg gyógynövények alkalmasak a földtöltéssel való tetőzöldítésre.

Az esti órákban a lakásban tevékenykedett. Amihez hozzáfogott, szép lett. A saját tervezésű, megvilágított polc a raktárban, a folyosón lévő, általa tervezett ruhafogas, az extravagáns lámpák – minden tökéletesen tökéletlen.

Ha valami kész lett, hívta Paulát. Amikor pedig jött és megdicsérte, Ludger keze az övét kereste.

Csak később az ágyban, amikor Leni köztük feküdt, és a férfi lelkesen bámult rá, akkor fogta el szorongó érzés Paulát. A szemében lévő gyengédség csak a gyerekek szólt. Minden kis hangja elragadtatást váltott ki belőle.

Paula szégyellte magát azért, amit érzett. Még a meghatottsága is taszította.

Ahányszor csak lehetett, találkozott Judithtal, aki ismét Lipcsében tartózkodott, és elkezdte a szakorvosi képzését.

Paula szerette ezeket az órákat. Judithtal talpraesett, ironikus, öntudatos volt. Ám minél több időt töltött vele,

annál nehezebben tudott alkalmazkodni az utána következőkhöz. Annál nehezebb lett a barátnője előtt az igazságot elrejtteni.

Azokról az éjszakákról, amelyeken felébredt, mert a szíve túl sebesen vert, nem mesélt semmit sem. Azokról a pillanatokról sem, amikor minden rossznak tűnt, mint egy helyrehozhatatlan hiba. Arról sem, hogy hónapok óta nem feküdt le vele Ludger. A szülés előtt a baba a hasában volt, a szülés után pedig az ágyban. Egy gyors csók reggel, egy rövid ölelés este. Közte semmi.

Azokon a heteken Ludger gyakran megemlítette, hogy milyen boldog. Paulának úgy tűnt, mintha ő fizetett volna ezért a boldogságért. Mintha a férfi belőle élt volna. Minél több energiája lett a férjének, annál gyengébbnek érezte magát Paula. Minél megszállottabban kovácsolta a terveit, annál kedvetlenebb lett ő.

Volt olyan időszak, amikor Ludger szakállat növesztett, amikor felhagyott a húsfogyasztással, és már nem ölt meg több rovar. Amikor vízsűrőt szerelt fel, és magórlőt vásárolt. Amikor elkezdte a fizetése tetemes részét állatvédő szervezeteknek és emberjogi szövetségeknek adományozni, és megszervezte, hogy a bankszámláik egy erkölcsileg elfogadható bankba költözzenek. Tettének indoka olyan természetes volt, mint amennyire igaz: hiszen az nem lehet rossz, ha helyesen cselekszik.

Sok este hangosan gondolkozott annak rendjéről és módjáról, hogyan kellene élniük. Hogy a nyomoknak,

amelyeket hátrahagynak, még kisebbnek kellene lenniük. Paula ült vele az asztalnál. Egy néma hallgató lett, aki olykor bólogatott.

Ugyanakkor nőtt a férfinak a világ és az emberek miatti szenvedése. Amikor a kávézóba mentek, Ohropax fül-dugót használt. Mások magánéletének foszlányait, hogy kénytelen részese lenni az idegen életnek, nem tudta elviselni. Paula látta az undort az arcán a feszült arckifejezésében.

Alapjában véve osztotta a nézeteit. Kezdetől fogva csodálta Ludger erkölcsi integritását, és azt, hogy kész volt a lemondásra. A legtöbb embertől eltérően kiállt a meggyőződése mellett, és beletörődött a hátrányokba. Az érzékenységet is megértette. És pontosan azt akarta, mint ő, hogy Leni jobb világba nőjön fel. Ez az összhang pedig nem az a szeretet volt, amiről Ludger beszélt?

Azonban mindennek semmi köze sem volt hozzá *személyesen*. Hozzá – Paulához.

* * *

– Paula – suttozza, és félresimítja a haját kisírt arcából.

Wenzel megéri. Úgy tűnik, hogy mindent megért. Nem nézi le, nem ítéli el, egyszer sem ráncolja a homlokát. Mielőtt Paula először lefeküdt vele, elment az orvoshoz. Biztos volt benne, hogy beteg, hiszen egy éven belül tizenöt férfival feküdt le. Egy félrelépésportálra feltöltött adataik szerint házások voltak. Paula ismerte

a keresztnévüket és az életkorukat, de semmi mást nem tudott. Ha azt állították, hogy egészségesek, elhitte nekik.

A férfiak sem akartak semmit sem tudni.

Amikor az eredmények megérkeztek, nyolc hete ismerte Wenzelt. Meghallgattak egy Brahms-szimfóniát és egy Rachmaninov-zongorakoncertet, voltak színházban, hosszú sétákat tettek, és a parkban padokon csókolóztak. Korábban nyolc hét alatt elkezdett egy kapcsolatot, jártak és szakított is a férfival. Wenzel még egyszer sem látta meztelenül.

Először Paula attól félt, hogy a pasi kereket oldana, ha észrevenné, mennyire sérült. Ám amikor újra és újra pontosan megjelent a megbeszélte helyeken, lassan alábbhagyott a félelem.

Amikor Paula a rendelőben a pult előtt állt, hiába próbálta az asszisztensnő arcáról leolvasni az eredményt. A nő tekintete átfutott egy papíríven, az arca kifejezéstelen volt. A telefon csörgött, odament, időpontot adott, majd újra a papírra nézett. – Minden rendben, Krohn aszszony – mondta anélkül, hogy felállt volna.

Paula biciklizett. A szél az arcán meleg volt. A piacon halat, paradicsomot, paprikát, uborkát, retket, zöld salátát, hagymát, fokhagymát, friss fűszernövényeket, citromot, sáfrányt vett. Teli kerékpáros táskákkal állt meg a borkereskedőnél, megkóstolt egy szürke burgundit, egy fehér burgundit és egy sauvignon blanc-t, érezte az alkohol kellemes hatását, és egy frank szilvánival hagyta el a boltot.

Otthon kötényt kötött, Chopin-balladákat rakott fel, és elkezdett főzni.

Ez volt az a nap, amikor megjöttek a sarlósfecskék. Ahogy minden évben, hirtelen itt termettek. Az egyenlítő déli részéről repültek erre, május hónap első hetén. Lélegzetelállító sebességgel vadásztak az utcákon. Metsző kiáltásaik sivítottak az estén át, és még a zárt ablakokon keresztül is hallani lehetett.

Paula a nappaliba futott, és az ablakpárkányra ült. Néhány percre az esti nap visszatükröződött az egyik szemben lévő ablakon. Sziluettként tűnt fel a félprofilja a függönyön, és a fecskék árnyékai végigsuhantak rajta.

Azon az éjszakán lefeküdtek egymással. Wenzel semmi olyat nem tett, amit Paula már ne ismert volna, és mégis valami más volt ebben a szeretkezésben. Olyan volt, mint egy bonyolult zene – az első hallás után más, tisztább hangok jöttek elő, a szépség még a leghalkabb hangban és még a szünetekben is megmutatkozott. Amikor pedig másnap reggel felnyitotta a szemét, Wenzel még mindig nála volt.

Amikor Ludger már nem szólította nevén, Paula elkezdett olyan dolgokat tenni, amelyeknek egyes-egyedül az volt a célja, hogy másképp cselekedjen, mint amit a férfi helyesnek tart.

Egy vasárnap reggel Paula egészen tizenöt percig zuhanyozott egy huzamban.

Egy szerda este a férfi szeme előtt dobott a szemébe egy nyomott almát.

Ruhákat meg cipőket vett, habár nagy mennyiségű ruhát és cipőt birtokolt. Ám a nevét csak akkor hallotta újra, amikor az egyik este marhaszeletet sütött.

Ekkor Ludger még csak néhány hete volt vegetáriánus. Ez a döntés minden este téma volt; a világ húsfogyasztásának, a nagyüzemi állattartásnak, a takarmány- és a vízfelhasználásnak a mennyiségét taglalta. Az, hogy minden adatra pontosan emlékezett, lenyűgöző volt, és ennek a tudásnak a szükséges következménye a lemondás lett.

Amikor bejött az ajtón, és azt kiáltotta, hogy: – Halló, kedves! – Paula kivette a készre sütött hússzeletet a serpenyőből, és a saját tányéjára tette. Megborsozta, tengeri sót meg salátát szórt rá. Egy éles késsel felvágta a húst. A sült hús szaftja kibugyogott. Belül nyers volt. Egy kis vércsermely utat tört magának a zöld salátaleveleken át.

Paula szíve a torkában dobogott. Már nem érzett éhséget. Egy pillanatig arra gondolt, hogy a sültet eltünteti a szemébe, de akkor már Ludger ott állt mellette.

– Mit csinálsz itt, kedves? – kérdezte.

Amikor a nő csak némán nézett rá, azt mondta, hogy: – Paula! – és semmi mást.

Az autó megvásárlása után hetekig nem szólt hozzá.

Egy sükségtelenül nagy autó volt – egy régi, fekete Volvo, majdnem öt méter hosszú.

Ludger úgy járt-kelt, mint egy sebesült, görnyedten, leverten.

Paula nem kért bocsánatot. A férfi hallgatása gyötörte őt, de amikor végre újra beszéltek, Paula azzal védte a tettét, hogy Ludger különben sem egyezett volna bele. Amíg a fürdőszoba padlóját mosta, kijelentette, hogy ő csak a *férje*, és nem *az ura*. Ludger azt felelte, hogy néha mégis uralkodót kíván, és amikor Paula felfogta, hogy mit értett ez alatt, nevetett. A férfi arcán egy mosoly szaladt át, és a nő nem hagyta, hogy ez a pillanat elmúljon. Megcsókolta a férfit. Aztán a mosógép fölé hajolt, és Ludger elég dühös volt ahhoz, hogy ne torpanjon meg.

A béke rövid ideig tartott.

Egy vasárnap délután szólt a csengő. Judith száguldott be, rögtön a konyhába ment, és szótlánul egy sötétbarna, fehér foltos Quarter Horse fajtájú kancáról készült fotókat rakott le az asztra. Pár nappal azelőtt sikeresen letette az endokrinológus és diabetológus szakorvosi vizsgáját. A ló ajándék volt saját magának.

Ludger Lenivel a karján bámult a fényképekre, míg Judith lelkesen tudósított a ló képzettségi fokáról, a lovagolhatóságáról, az ugrásnál megmutatkozó hajlékonyságáról és tanulékonyágáról. Amikor befejezte, a férfi leplezetlen utálattal a hangjában azt mondta, hogy

erkölcsileg tudatos emberként állatokon sem lovagolni nem lenne szabad, sem idomítani azokat, hisz mindaz szükségtelen szenvedést okoz.

Judith csípőre tette a kezét, Lenire vetett egy pillantást, és provokatívan felszegte a fejét: – Ha meg akarsz akadályozni a szükségtelen szenvedést – mondta –, akkor ne hozz gyerekeket a világra. Mivel ez a gyermek, mint minden egyes ember a világon, meg fogja tapasztalni a szenvedést.

Majd összegyűjtötte a képeit, betette a táskájába, és Paulára nézett. Egy másik nap talán Paula a barátnője mellé állt volna. Egy másik nap talán Ludgernek azt mondta volna, hogy nem kell ráerőszakolnia az egész világra a véleményét, és nem kell mindenkit elítélnie, aki máshogy él, mint ő.

Judith sokáig nem jött látogatóba.

Már nem telefonált, és Paula üzeneteire tömören, zárkóztan válaszolt. A háziorvosi rendelő újrainyításakor, amelyet Judith az anyja egyik barátjától vett át, Paulának ugyanolyan meghívót küldött, mint az összes többi vendégnek. Személyes szó nélkül, az élethosszig tartó barátság jele nélkül.

Paula ezért Ludgert tette felelőssé. A válasra gondolt. Mégsem vált el.

Ezután visszahúzódóak lettek. A meghívásokat visszautasították, látogatók ritkán jöttek hozzájuk. Ismét gyakrabban feküdtek le egymással. A szerelem bensőségesebb körében működtek.